

REFERAT Børn & Skoleudvalget d. 17-08-2026

Mødedato Mandag d. 17. august 2026 kl. 11:30

Mødested Borgmesterens mødelokale

Mødedeltagere May-Britt Andrea Andersen (C), Karsten Degnbol (V), Anne Marie Geisler Andersen (B), Emil Pedersen (V), Mads Lustrup (A), Maria Høj Pedersen (V), Sarah Nørris (Ø)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering – Sundhedsplejen i Esbjerg Kommune.....	4
Prognose og kapacitet 0-6 år.....	7
Orientering om evaluering og tendenser af skoleudviklingssamtalerne 2025/2026.....	9
Budget 2027-30 - Orientering om eksterne ansøgninger.....	14
Orientering om beregninger for ændret serviceniveau i forhold til Index100-rapport.....	15
Orientering om skoleindskrivning - Udgifter og konsekvenser ved genindførelse af søskendegaranti	18
Informationer og forespørgsler - Åben.....	22
Lukket: Informationer og forespørgsler - Lukket.....	23
Lukket: Godkendelse af underskriftsblad.....	23

Beslutning

Godkendt.

Resumé

I forbindelse med børn & skoleudvalgets introduktionsforløb ønskede udvalget en nærmere præsentation af sundhedsplejen.

Sundhedsplejen i Esbjerg Kommune er et forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til børn og unge i alderen 0–18 år og deres familier. Ordningen bidrager til tidlig opsporing af mistrivsel og understøtter børns fysiske, psykiske/mentale og sociale udvikling.

Orienteringen giver et samlet overblik over organisering, opgaver, udfordringer og udviklingspotentialer, herunder særligt et stigende pres relateret til kompleksitet i familier og øget fokus på mental trivsel blandt børn og unge.

Områdeleder Hans Brøchner Jessen og Leder af sundhedsplejen Susanne Have Feddersen deltager under punktet

Sagsfremstilling

Sundhedsplejen er forankret i sundhedsloven og indgår i kommunens lovbundne opgaver inden for forebyggelse og sundhedsfremme for børn og unge. Indsatsen tager afsæt i nationale retningslinjer og har fokus på tidlig og sammenhængende støtte til børn, unge og familier.

Sundhedsplejen i Esbjerg Kommune er organiseret med ca. 30 sundhedsplejersker fordelt på tre teams samt ledelse og administration. Som et generelt forebyggende tilbud omfatter indsatsen alle familier med børn og unge i kommunen. Sundhedsplejen varetages af specialuddannede sygeplejersker og er kendetegnet ved et højt fagligt niveau. Der opleves et stigende arbejdspress som følge af en større opgavemængde og øget kompleksitet i familiernes behov. Dette stiller krav om løbende kompetenceudvikling, særligt inden for mental sundhed og tidlig opsporing.

Sundhedsplejens kerneopgave er at fremme børn, unge og familiers sundhed og trivsel gennem en sammenhængende og forebyggende indsats fra graviditet – ved henvisning fra tværfaglige samarbejdspartnere – gennem spædbarnsperioden og frem til afslutning af skoleforløbet.

Herudover følges børns trivsel og udvikling løbende, ligesom sundhedsplejen yder sundhedsfaglig rådgivning til forældre. Gennem skoleforløbet gennemføres sundhedsundersøgelser og samtaler, der understøtter børn og unges fysiske, mentale og sociale udvikling.

Sundhedsplejen er tilknyttet både dagtilbud og skoler og indgår i et tværfagligt samarbejde med blandt andet PPR, socialrådgivere og praktiserende læger.

Der ses i disse år:

- Øget efterspørgsel på støtte til mental trivsel
- Flere familier med komplekse problemstillinger
- Behov for tættere koordinering på tværs af sektorer

Der hvor sundhedsplejen lykkedes i Esbjerg Kommune:

- Høj borger-/forældretilfredshed gennem kontakt med stort set alle af kommunens forældre, børn og unge.
- Sundhedsplejen lykkes med en tidlig indsats, hvor langt de fleste familier modtager tilbud, og hvor mistvivsel opdages og håndteres tidligt
- Tværfagligt samarbejde hvilket styrker helhedsorienterede indsatser
- Systematisk sundhedsscreening i ind- og udskoling samt trivselssamtaler ved behov i hele skoleperioden

Der peges dog på enkelte udviklingspotentialer:

- Styrkelse af en tidlig indsats i graviditeten gennem graviditetsbesøg til alle
- Større fokusering på niveauinddeling af indsatsen i de enkelte familier
- Øget fokus på mental sundhed
- Styrket tværfagligt samarbejde

Lovgrundlag, planer mv.

Sundhedsplejen er forankret i sundhedsloven og indgår i kommunens ansvar for forebyggelse og sundhedsfremme.

Kompetencer

Børn & Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller til Børn & Skoleudvalget, at:

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalget ønsker en videre drøftelse af mulige nye tilbud i sundhedsplejen.

Resumé

Børn & Skoleudvalget er over de seneste år præsenteret for en årlig gennemgang af kapacitet og prognose på dagtilbudsområdet, med udgangspunkt i Esbjerg Kommunes nyeste befolkningsprognose og kapacitet. Formålet er at skabe overblik over planlagte udvidelser og kapacitetstilpasninger i kommunens 4 garantidistrikter, samt præsentere analyse af kapacitet, prognose og aktuelle opmærksomhedspunkter. Leder af Pladsanvisning & Tilskud Dorte Mørch Meldgaard og konsulent Maria Møbjerg Risager deltager i punktet.

Sagsfremstilling

Lovmæssigt skal pasningsgarantien opfyldes indenfor kommunegrænsen. I Esbjerg Kommune er det lokalt besluttet, at pasningsgarantien som udgangspunkt skal opfyldes indenfor garantidistrikterne: Esbjerg Nord/Vest, Esbjerg Midt/Øst, Brammingområdet og Ribeområdet. I de seneste år har kommunen udvidet med mange nye vuggestuepladser for at opretholde det ønskede serviceniveau. Dette skyldes, at kapaciteten i dagplejen er faldet, primært på grund af rekrutteringsudfordringer. Samtidig er der siden 2023 født færre børn i kommunen, hvilket påvirker efterspørgslen på pladser forskelligt i de fire garantidistrikter. Tendensen med færre fødsler er indarbejdet i prognosen af juni 2026.

Til denne gennemgang foretager forvaltningen en generel præsentation af kapaciteten holdt op imod nyeste prognose og sætter fokus på aktuelle opmærksomhedspunkter, herunder:

- Det faldende fødselstals påvirkning af den nye prognose og overvågning af udvikling.
- Balancen i udbud og efterspørgsel
- Overblik over planlagte kapacitetsudvidelser

Vision 2025

En mangfoldig og fleksibel kapacitet kan understøtte indsatsen i Vision 2025 om befolkningstilvækst, trods faldende fødselstal.

Lovgrundlag, planer mv.

Dagtilbudsloven

Retningslinjer for opskrivning og anvisning af pladser i kommunale og selvejende dagtilbud.

Kompetencer

Børn & Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller, at Børn & Skoleudvalget tager præsensationen til efterretning.

Beslutning

Orientering givet.

Resumé

Som en del af aftalen om *Det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen* af 29. oktober 2021 blev skoleudviklingssamtalen indført som erstatning for de tidligere kvalitetsrapporter. På grund af Esbjerg Kommunes deltagelse i frihedsforsøget på folkeskoleområdet er skoleudviklingssamtalerne gennemført for første gang i Esbjerg Kommune i skoleåret 2025/2026. Opgaven vedrørende skoleudviklingssamtalerne, jf. folkeskolelovens § 40 a, blev af Byrådet den 6. oktober 2025 delegeret til administrationen i Børn & Kultur. Denne sag orienterer om de tendenser og udviklingsområder, som skoleudviklingssamtalerne peger på, samt om evalueringen af modellen for skoleudviklingssamtalerne.

Sagsfremstilling

Formålet med skoleudviklingssamtalen

Skoleudviklingssamtalerne har erstattet de tidligere kvalitetsrapporter og skal ses i en sammenhæng med den bredere politiske ambition om at reducere unødigt bureaukrati i folkeskolen og skabe større professionelt råderum lokalt.

Kvalitetsrapporterne blev af mange oplevet som et kontrol- og dokumentationsredskab, mens skoleudviklingssamtalerne er tænkt som et udviklings- og læringsredskab.

De centrale formål er:

- at styrke dialogen om skolens udvikling,
- at understøtte en stærkere evalueringskultur,
- at fokusere på skolens konkrete udviklings- og indsatsområder,
- at skabe bedre sammenhæng mellem skolens egne indsatser og kommunens strategiske mål,
- at rette opmærksomheden mod elevernes læring, trivsel og udvikling

Med dette udgangspunkt har Børn & Kultur udarbejdet en model for skoleudviklingssamtalerne, som understøtter intentionen om dialog og samarbejde om relevante indsatser frem for fokus på afrapportering og skriftlig dokumentation. Modellen giver gode muligheder for at arbejde med indsatsområder, der styrker kvalitetsarbejdet på skolerne og i kommunen, og understøtter fælles refleksion og samarbejde om skolelederens og kommunalbestyrelsens opgaveløsning i forhold til fælles udfordringer og styrke den pædagogiske udvikling.

Dette sker med henblik på at sikre de bedst mulige rammer for elevernes faglige og alsidige udvikling.

(se bilag: Skoleudviklingssamtalen - Esbjerg-model)

Derudover indgår skoleudviklingssamtalen i et årshjul, som sikrer en systematik omkring et fælles vidensgrundlag baseret på data og skolelederens refleksioner og evalueringer.

Analyse af tendenser og udviklingsområder fra skoleudviklingssamtalerne for skoleåret 2025/2026

Analysen er gennemført som en kvalitativ gennemlæsning af samtlige referater fra skoleudviklingssamtaler på 24 folkeskoler, 2 skoleudviklingssamtaler for specialområdet og 1 skoleudviklingssamtale på Ung Esbjerg

Analysen viser 3 gennemgående temaer, som går igen i samtalerne.

1. Komplexitet
2. Omsætning af viden til praksis
3. Inklusion

Ad. 1 Komplexitet

Skolerne arbejder målrettet med de udfordringer, der knytter sig til trivsel, faglighed, dataanvendelse og inklusion. Det er tydeligt, at skolernes opgaveløsning i stigende grad tager udgangspunkt i systematisk opfølgning på egne data samt refleksion over lokale forhold – der iværksættes indsatser og skabes retning i udviklingsarbejdet.

Hovedtemaer i opgaveløsningen:

- Trivsel, fravær, fællesskaber
- Faglighed – dansk, læsning, matematik, de 10% svageste
- Datainformeret praksis
- Inklusion og stigende (komplexitet i fastholdelse af elever i almenområdet)
- Samarbejde, organisering, arbejdsmiljø
- Forældresamarbejde
- Overgange og sammenhænge i børnelivet

Samtidig tegner der sig et udfordringsbillede, hvor kapacitet og kompleksitet skaber et stigende pres på skolerne. Det gælder blandt andet opgavernes mængde, indhold og omfang. Derudover opleves udfordringer med at omsætte viden og data til konkret praksis. Endelig påvirkes skolerne af meget forskellige lokale vilkår, som kan skabe yderligere pres på opgaveløsningen.

Ad.2 Omsætning af viden til praksis

På de fleste skoler er det almindelig praksis at anvende data og analysere skolens udfordringer og udviklingspotentialer. Det samme gælder etableringen af systematiske strukturer såsom årshjul, mødekalendere, testforløb og klassekonferencer.

Der er generelt enighed mellem ledelse og medarbejdere om intentionerne bag denne tilgang. Udfordringen består imidlertid i at sikre, at den didaktiske og organisatoriske implementering fungerer ensartet i den daglige praksis. Det handler om, at aftaler omsættes til handling, og at den tilgængelige viden og de indsamlede data synligt kobles til undervisningens praksis.

Mange steder arbejdes der med at opbygge systematiske arbejdsgange, men på de fleste skoler er en videns- og datainformeret praksis endnu ikke fuldt integreret i ledelse og undervisning.

Ad. 3 Inklusion

Der arbejdes målrettet med inklusion på tværs af skolevæsenet, og samtidig er det her, de fleste udfordringer opleves.

Der er fokus på den store faglige spredning blandt eleverne, sårbare elevgrupper, fravær og medarbejdernes arbejdsmiljø. Skolerne arbejder med mange forskellige løsninger på disse udfordringer.

Skolerne arbejder i stigende grad med helhedsorienterede løsninger, der understøtter både læring og trivsel. Samtidig ses flere elever med komplekse støttebehov, hvilket øger behovet for fleksible løsninger og stiller større krav til medarbejdernes kompetencer.

Flere skoler oplever, at de eksisterende rammevilkår udgør en strukturel udfordring. På den ene side er der høje ambitioner om faglig kvalitet og inklusion, mens der på den anden side opleves begrænsninger i forhold til ressourcer, organisering og kompetenceudvikling.

Udover de 3 temaer er der nogle tydelige mønstre, som går igen på næsten alle skoler:

Der opleves en generel bevægelse mod større systematik i arbejdet med data, opfølgning, fælles procedurer og standardiserede indsatser. Dette gælder særligt inden for trivsel, fravær og opfølgning.

Skolerne arbejder ud fra en fælles forståelse af, at trivsel og læring ikke kan adskilles, at faglige udfordringer ofte hænger sammen med trivselsmæssige udfordringer, og at fravær udgør et centralt indsatsområde. Derfor bliver indsatserne i stigende grad helhedsorienterede.

Inklusionsopgaven har markante fællestræk på tværs af skolerne. Flere elever har komplekse behov, hvilket øger behovet for fleksible løsninger og stiller større krav til medarbejdernes kompetencer.

Både i undervisning og fritid ses et stærkt fokus på fællesskaber som en del af løsningen.

Fællesskabet anvendes gennemgående som et svar på udfordringer relateret til trivsel, inklusion, motivation og fravær.

Selvom udfordringerne i høj grad er de samme, varierer skolernes forudsætninger betydeligt.

Elevgrundlaget er forskelligt, nogle skoler oplever elevfremgang, mens andre mister elever.

Ligeledes varierer de fysiske rammer og graden af ledelsesmæssig stabilitet. Samlet set betyder dette, at lignende problemstillinger håndteres på forskellige måder.

Skolechef havde to gennemgående punkter på skoleudviklingssamtalerne: elevinddragelse og kultur for samarbejde

analysen af disse to områder viser følgende tendenser:

Elevinddragelse:

Der ses en professionalisering af elevrådsarbejdet i form af faste mødestruktur, større ansvar og styrket adgang til elevrådenes adgang til dialog med ledelse og skolebestyrelse.

Elevinddragelsen fungerer godt udenfor undervisningen i form

af pausetilbud, fællesskabsaktiviteter, events og arrangementer samt udvikling af de fysiske rammer

Der ses en bevægelse mod mere demokratiske processer, hvor flere skoler arbejder med demokrati som læringsområde gennem valg til elevråd, processer omkring regler og principper og elevdeltagelse i udviklingsprocesser

Kultur for samarbejde:

Der er ledelsesfokus på kulturudvikling gennem formulering af værdigrundlag samt arbejdet med skolernes identitet, retning og fælles forståelse.

Kultur opleves som et område, der aktivt skal udvikles, understøttes og forankres.

Mange skoler er i en forandrings- og eller genopbygningsfase efter bl.a. strukturændring

og ledelsesskift. Dette medfører et øget fokus på genopbygning af stabilitet, tillid og fælles forståelse

Evaluerings af Model for skoleudviklingssamtalen

Efter afholdelse af skoleudviklingssamtalerne er modellen evalueret af skoleledere, områdeledere og administrative ledere. Evalueringen tager udgangspunkt i 3 faser.

Forberedelsesfasen:

Det opleves i langt de fleste tilfælde, at forberedelsen har været god, og at den har styrket samarbejdet i både ledelsesteamet og med medarbejdere. Samtidigt efterlyses større klarhed om forventninger til samtals indhold og omfang.

Selve samtalen:

Oplevelsen af samtalerne har generelt været meget positiv, særligt når de har været præget af dialog. Tryghed og åbenhed fremhæves som afgørende for et godt udbytte.

Udbytte og opfølgning:

Der er overvejende højt udbytte af samtalen. Det opleves, at samtalen skaber refleksion, tydeligere retning og styrker brugen af data i skolernes udviklingsarbejde.

Derudover har skolelederne følgende kommentarer til justeringer af rammesætningen:

- Det er positivt, at politikerne deltager, og det er optimalt, hvis det er muligt på alle skoleudviklingssamtaler.
- Elevdeltagelsen har betydning for, hvordan / hvilke emner der drøftes.
- Samtalerne kan til tider få karakter af "feel good-samtaler", og der kan med fordel gås mere i dybden med den enkelte skoles udfordringer.
- Skolechefens fokuspunkter kan i højere grad tilpasses den enkelte skoles konkrete udfordringer.

Da samtalerne nu er gennemført for første gang, har alle involverede et bedre grundlag for at kvalificere både dagsordener og mødeafvikling ved kommende skoleudviklingssamtaler. Det er skoleledernes samlede vurdering, at modellen for skoleudviklingssamtalerne bør fastholdes i skoleåret 2026/2027.

Lovgrundlag, planer mv.

Folkeskoleloven

Kompetencer

Børn & Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller til Børn & Skoleudvalget at:
Orientering gives

Beslutning

Orientering givet.

Resumé

Til budgetlægningen for 2027-30 modtages en række eksterne ansøgninger. Forvaltningen vil på mødet give udvalget en mundtlig orientering om de indkomne eksterne ansøgninger.

Sagsfremstilling

Ved budgetlægningen modtages årligt ansøgninger fra eksterne institutioner, foreninger og lokalråd. Ansøgningerne kommenteres administrativt, og indgår herefter i det samlede budgetmateriale til forhandlingsudvalgets prioritering i forbindelse med budgetlægningen for 2027-30. Børn & Skoleudvalget orienteres i denne sag særskilt om de eksterne ansøgninger, som er indkommet for udvalgets område.

Materialet til budget 2027-30 offentliggøres tirsdag d. 18. august 2026. Her vil de eksterne ansøgninger indgå.

Kompetencer

Børn og Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller, at

1. Orientering gives
2. De eksterne ansøgninger oversendes til budgetlægningsprocessen for 2027-30

Beslutning

1. Orientering givet.
2. Godkendt.

Resumé

Børn & Skoleudvalget har i forbindelse med budgetdrøftelserne til budgetlægning 2027-2030 ønsket en orientering om udgifterne ved forbedring af serviceniveauet på skole og dagtilbud med udgangspunkt i Index100-rapporten.

Analysefirmaet Index100 konkluderede på baggrund af regnskabstal fra 2024, at Esbjerg Kommune har et lavere forbrug på skole- og dagtilbudsområdet end relevante sammenligningskommuner. Denne sag belyser, hvad udgiften vil være ved at hæve serviceniveauet til serviceindeks 97 på både skole- og dagtilbudsområdet, hvor et serviceindeks på 100 angiver et forbrug tilsvarende sammenligningskommunernes gennemsnit. Skoleområdets serviceindeks var i 2024 på 94,9, mens det var 93,7 på dagtilbudsområdet.

Udgiften ved at hæve serviceniveauet til indeks 97 er på skoleområdet 29,95 mio. kroner, mens det på dagtilbudsområdet er 22,75 mio. kroner - begge fremskrevet til 2027 priser.

Teamleder for økonomi i Børn og Kultur, Bjarne Morthorst, deltager under dette punkt.

Sagsfremstilling

Kommunen har benyttet analysefirmaet Index100 til at undersøge, hvordan kommunens udgifter fordeler sig på 12 forskellige områder i sammenligning med andre kommuner. De for udvalget tre relevante områder er skole, dagtilbud samt SFO og klubber. Index100's rapport viser, at alle tre områder har et lavere serviceniveau end sammenligningskommunerne, hvilket er beregnet ud fra tre forskellige indeks:

- Et udgiftsindeks, der sammenligner kommunens udgifter med andre kommuner
- Et behovsindeks, der sammenligner kommunens behov med andre kommuner, blandt andet på baggrund af demografiske og socioøkonomiske forhold
- Et serviceindeks, der sammenholder kommunens faktiske udgifter (udgiftsindekset) med det beregnede udgiftsbehov ud fra sammenlignelige kommuner (behovsindekset)

Undersøgelsen giver anledning til drøftelser på skole- og på dagtilbudsområdet med følgende konklusioner:

Index100 tabel	Udgiftsindeks	Behovsindeks	Serviceindeks
Skole	94,6	99,7	94,9
Dagtilbud	92,7	98,9	93,7

Det kan på baggrund af det beregnede serviceindeks udledes, at Esbjerg Kommune har et væsentligt lavere forbrug på både skoleområdet og dagtilbudsområdet end sammenlignelige kommuner. Hvis kommunen skulle leve op til sammenligningskommunernes gennemsnit, defineret ved et serviceindeks på 100, vil det ud fra regnskab 2024 betyde merudgifter på 64,9 mio. kroner på skoleområdet og 38,5 mio. kroner på dagtilbudsområdet.

På baggrund af Index100-rapporten er det blevet efterspurgt, hvad udgifterne vil være ved at hæve serviceindekset til indeks 97 på de to områder. Forbruget vil på skoleområdet skulle stige med 29,95 mio. kroner, mens det på dagtilbudsområdet vil skulle stige med 22,75 mio. kroner. Begge beløb er pris- og lønfremskrevet til 2027-priser under forudsætning af, at afvigelsen fra serviceindeks 100 er den samme på skole- og på dagtilbudsområdet i 2027, som den var i 2024. Det kan i den forbindelse nævnes, at kommunen tidligere fik lavet en tilsvarende rapport ud fra regnskab 2022. I regnskab 2022 var serviceindekset på 97,3 på skoleområdet og 94,6 på dagtilbudsområdet. Dette vil sige, at serviceindekset er faldet i perioden 2022-2024 på både skole- og dagtilbudsområdet.

Det er i forbindelse med index100-undersøgelsen værd at nævne, at den baserer sig på regnskabstal, altså faktisk afholdte udgifter, og ikke på budgetter, som den politiske budgetproces vedrører. Generelt var der i 2024-regnskabet et mindreforbrug på både skole- og på dagtilbudsområdet, hvilket kan indikere, at skole- og dagtilbudsområdets budgetmæssige serviceindeks reelt er højere. Da kommunen ikke har adgang til de af Index100 benyttede metodiske afgrænsninger i deres definition af de to områder, som afviger fra kommunens, kan et konkret mindreforbrug ikke oplyses og holdes op imod serviceindekset. Mindreforbruget skønnes dog at være væsentligt lavere på både skoleområdet og på dagtilbudsområdet end afvigelsen mellem de aktuelle serviceindeks og på et serviceindeks på 100.

Samtidigt er det væsentligt at nævne, at der højst sandsynligt er sket ændringer i sammenligningerne siden regnskab 2024, og at den nye regering i regeringsgrundlaget varsler en ny finansieringsmodel for grundskoler.

Der er næppe tvivl om, at skole- og dagtilbudsområdet hverken i intern sammenligning med andre serviceområder i Esbjerg Kommune eller ved sammenligning med sammenlignelige kommuner har et højt serviceniveau, men beregningsgrundlaget og sammenligningen for et budget 2027 og frem er forbundet med stor usikkerhed.

Eventuel tilføjelse af flere midler til skole- og dagtilbudsområderne kan overgå til videre drøftelse i forhandlingsudvalget for budget 2027-30.

Personaleforhold og arbejdsmiljø

Hvis midlerne tilføres de to områder, så serviceindekset hæves til indeks 97, estimeres det at tilføre ca. 48 årsværk på skoleområdet samt ca. 45 årsværk på dagtilbudsområdet.

Økonomi

Udgiften ved at hæve serviceniveauet til indeks 97 er på skoleområdet 29,95 mio. kroner, mens det på dagtilbudsområdet er 22,75 mio. kroner, begge prisfremskrevet til 2027-priser.

Til sammenligning oplyses, at udgiften ved at hæve serviceniveauet til indeks 100 var henholdsvis 64,9 mio. kroner på skoleområdet og 38,5 mio. kroner på dagtilbudsområdet i regnskab 2024. Fremskrevet til 2027 priser er merudgifterne for serviceindeks 100 henholdsvis 72,9 og 43,2 mio. kroner på de to områder, begge forudsat tilsvarende afvigelser fra indeks 100 i serviceindekset i 2027 som i 2024.

Kompetencer

Børn og Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Orientering givet.

Udvalget ønsker sagen fremsendt til byrådet og en fortsat drøftelse af sagen i forhandlingsudvalget.

Resumé

På møde den 8. juni 2026 drøftede Børn & Skoleudvalget Esbjerg Kommunes skoledistrikter og kriterier ved indskrivning, herunder kriterierne for, hvordan prioritering af ønske om anden skole end distriktsskolen håndteres.

Som resultat af drøftelsen bad Børn & Skoleudvalget forvaltningen om at undersøge, hvilke udgifter der vil være ved genindførelse af søskendegaranti og konsekvenserne heraf.

Konsulent i Børn & Kultur Peter Hartvigsen deltager på punktet.

Sagsfremstilling

Den 7. november 2023 besluttede Børn & Skoleudvalget at ændre på søskendegarantien ved skoleindskrivning. Det betød, at man gik fra søskendegaranti til at tilstræbe, at søskende bliver optaget på samme skole.

Den 19. februar 2024 vedtog Byrådet ny skolestruktur for Esbjerg Kommunes folkeskoler, hvor 7 storskoledistrikter blev til 25 (nu 24) selvstændige skoler med hver sit skoledistrikt. I forlængelse heraf præciserede Børn & Skoleudvalget på møde den 5. november 2024 kriterierne for, hvordan prioritering af ønske om anden skole end distriktsskolen skulle håndteres – gældende for indskrivningen til skoleår 2025/26.

Kriterierne indebærer bl.a.:

- Eleven har krav på optagelse på distriktsskolen, jf. Folkeskoleloven § 36, stk. 2.
- Vælger forældrene at benytte sig af det frie skolevalg, jf. Folkeskoleloven § 36, stk. 3 optages eleverne efter følgende principper i prioriteret rækkefølge:
 1. Det tilstræbes, at søskende (hel- og halvsøskende) kan blive optaget på den skole, hvor pågældende har søskende.
 2. Børn, som bor nærmere skolen, optages før børn med bopæl længere væk fra skolen.

Udgifter og konsekvenser ved genindførelse

Forvaltningen har foretaget et estimeret bud på, hvad udgifterne vil være ved genindførelse af søskendegaranti samt øvrige konsekvenser heraf.

Oprettelse af ekstra klasse (spor)

En distriktsskole må kun oprette en klasse mere, hvis distriktets egne børn ikke kan rummes i de eksisterende klasser (loftet er 26 elever pr. klasse). Hvis skolen opretter en ekstra klasse, må skolen tilbyde eventuelle overskydende pladser i klassen til børn udenfor distriktet. Behovet for søskendegaranti er derfor kun til stede i de situationer, hvor en distriktsskole ikke har distriktsbørn nok til at oprette en klasse mere.

Hvis søskendegarantien indføres, kan der opstå behov for at oprette en ekstra 0. klasse på en af de 24 skoler i kommunen. Det er ikke muligt på forhånd at forudsige, hvilken skole det i givet fald vil være, eller om behovet overhovedet opstår i et givent år.

Oprettelse af en ny klasse medfører en årlig udgift på 750.000 kr. Da klassen følger eleverne gennem skoleforløbet, vil udgiften fortsætte i de efterfølgende år. Hvis der f.eks. oprettes én ekstra 0. klasse i år et, vil den samme klasse fortsætte som 1. klasse

i år to. Samtidig kan der i år to opstå behov for endnu en ny 0. klasse. I den situation vil der være to ekstra klasser, hvilket medfører en samlet årlig merudgift på 1,5 mio. kr.

De økonomiske konsekvenser vil derfor afhænge af, om og hvor ofte der opstår behov for at oprette ekstra klasser. Nogle år vil der ikke være behov for nye klasser, mens der i andre år kan være behov for én eller flere. Merudgiften vil derfor være dynamisk og kan akkumulere over tid, efterhånden som nye klasser oprettes og videreføres gennem klassetrinene.

Fysisk kapacitet

Hvis der åbnes op for, at hel- og halvsøskende vil have krav på optagelse på samme skole, hvor der i forvejen går søskende, vil nogle skoler blive udfordret på den fysiske kapacitet, hvis de skal oprette flere klasser end det, som skolen har kapacitet til.

En eventuel skævvridning af elevfordelingen som følge af indførelse af søskendegarantien kan medføre varierende kapacitetsudnyttelse mellem skolerne. Samlet set kan dette medføre både merudgifter og mindre effektiv ressourceudnyttelse på tværs af skolerne.

Fourfeldtskolen og Boldesager Skole

Fourfeldtskolen og Boldesager Skole har historisk været udfordret i forhold til optagelse af søskende, og skolerne har i tilfælde været nødt til at give afslag på optag af hel- eller halvsøskende til elever på skolerne.

Skolerne har indsendt notater, der beskriver deres vurdering af forholdene, hvis søskendegarantien indføres.

Fourfeldtskolen

I dette skoleår kommer 59 ud af 276 elever i indskolingen fra andre skoledistrikter end Fourfeldtskolens distrikt. I indskolingen er der til kommende skoleår 12 klasser – altså tre klasser på alle fire årgange. På 0., 2. og 3. årgang vil et optag på 1-3 ekstra elever udløse en ekstra klasse. For mellemtrin og udskoling kan der, på de fleste årgange, optages flere elever pr. årgang, uden at det vil udfordre antallet af klasser.

En variabel i forhold til antallet af klasser på Fourfeldtskolen er antallet af elever, der kommer fra Ådalskolen til Fourfeldtskolen i 7. klasse. En umiddelbar vurdering er, at der til skoleåret 2027-28 vil dannes tre nye 7. klasser. Til skoleåret 2028-2029 vil der formentlig dannes fire nye 7. klasser.

På Fourfeldtskolen er der til kommende skoleår 30 klasser på skolen. Fortsætter skolen med optag, som det sker nu, er det også forventningen til skoleåret 2027-2028. Derefter forventer skolen 31 klasser.

Skolen har 35 klasselokaler – hvoraf de fire lokaler er placeret på faggangen og ikke har sammenhæng med de øvrige klasselokaler på skolen. I indskolingspavillonen er der et klasselokale, som ikke benyttes til klasse i kommende skoleår, hvor der er 12 klasser i indskolingen.

Fourfeldtskolens notat er vedhæftet som bilag.

Boldesager Skole

Boldesager Skole er normeret som en tosporet skole. Skolen oplever generelt en stor efterspørgsel efter skolepladser. Ved indskrivningen til 0. klasse har skolen i de seneste år haft ventelister på ca. 15-18 børn.

I skoleårene 2025/26 og 2026/27 har skolen alene haft mulighed for at oprette én 0. klasse, hvilket har medført, at en række børn har måttet afvises, herunder også børn med søskende på skolen.

Skolen vurderer, at man uden væsentlige udfordringer kan rumme to spor på alle årgange. En genindførelse af søskendegarantien vil derfor ikke umiddelbart skabe behov for udvidelse af skolens bygningsmæssige

kapacitet*. Skolen vurderer samtidig, at et scenarie, hvor der som følge af søskendegarantien skulle etableres et tredje spor, er mindre sandsynligt.

Tidligere erfaringer peger dog på en potentiel udfordring. Der har været tilfælde, hvor familier med flere børn har fået afslag på optagelse på nogle årgange på grund af manglende kapacitet, men samtidig har kunnet optage et barn på en anden årgang med ledig plads. Efterfølgende har søskendereglen kunnet anvendes til at få de øvrige søskende optaget. En sådan praksis kan udfordre kapacitetsstyringen på de enkelte årgange og i yderste konsekvens skabe behov for ekstra klassedannelse, om end sandsynligheden vurderes at være begrænset.

Boldesager Skoles notat er vedhæftet som bilag.

*Selvom Boldesager Skole kan rumme to spor på alle årgange, har ét spor været nok til distriktets børn. Det har derfor ikke været muligt at oprette spor nummer to trods venteliste, idet ventelisten består af børn fra andre distrikter.

Omkringliggende skoler

Skoler, der ligger tæt på skoler med stor efterspørgsel, kan opleve væsentlige ændringer i elevfordelingen som følge af søskendegarantien. Hvis en skole f.eks. får mulighed for at optage alle søskende til allerede indskrevne elever, kan det medføre et elevtal, der udløser oprettelse af en ekstra klasse.

Samtidig kan de omkringliggende skoler miste et tilsvarende antal elever. Det betyder, at elevgrundlaget bliver så lavt, at en klasse må nedlægges. Det kan resultere i ledig lokalekapacitet og potentielt et overskud af personale.

Øjeblikbilledet

Da der er mange faktorer, der påvirker elevtallet på de enkelte skoler – herunder udviklingen i børnetallet i de enkelte skoledistrikter år for år - er det svært at forudsige konsekvenserne af genindførelsen af søskendegarantien.

Øjeblikbilledet af indskrivningen til børnehaveklasser for skoleåret 2026/2027 er, at Boldesager Skole som den eneste skole har behov for søskendegaranti for at oprette en ekstra klasse til børn udenfor skoledistriktet, som ønsker at indskrive sig på skolen.

Dette vil kunne risikere at påvirke de omkringliggende skoler, Spangsbjergskolen og Bakkeskolen, hvor en ekstra klasse på Boldesager Skole f.eks. vil kunne betyde en klasse mindre på Bakkeskolen.

Vittenbergskolen og Ansgarskolen samt Bakkevejens Skole og Nordre Skole vil potentielt også kunne påvirke hinanden ved indførelse af søskendegaranti.

Lovgrundlag, planer mv.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen, LBK nr 1100 af 05/09/2025 (Folkeskoleloven)

Økonomi

Oprettelse af en ny klasse medfører en årlig udgift på 750.000 kr. Da klassen følger eleverne gennem skoleforløbet, vil udgiften fortsætte i de efterfølgende år. Hvis der f.eks. oprettes én ekstra 0. klasse i år et, vil den samme klasse fortsætte som 1. klasse i år to. Samtidig kan der i år to opstå behov for endnu en ny 0. klasse. I den situation vil der være to ekstra klasser, hvilket medfører en samlet årlig merudgift på 1,5 mio. kr.

Se tabellen for illustration.

De økonomiske konsekvenser af genindførelse af søskendegarantien vil således afhænge af, om og hvor ofte der opstår behov for at oprette ekstra klasser. Merudgiften vil derfor være dynamisk og kan akkumulere over tid, efterhånden som nye klasser oprettes og videreføres gennem klassetrinene.

Klasse / år	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10
0. klasse	+1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1. klasse	0	+1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. klasse	0	0	+1	1	1	1	1	1	1	1
3. klasse	0	0	0	+1	1	1	1	1	1	1
4. klasse	0	0	0	0	+1	1	1	1	1	1
5. klasse	0	0	0	0	0	+1	1	1	1	1
6. klasse	0	0	0	0	0	0	+1	1	1	1
7. klasse	0	0	0	0	0	0	0	+1	1	1
8. klasse	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	1
9. klasse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1
Total	750.000	1.500.000	2.250.000	3.000.000	3.750.000	4.500.000	5.250.000	6.000.000	6.750.000	7.500.000

Kompetencer

Børn & Skoleudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller til Børn & Skoleudvalget, at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Orientering givet.

Udvalget ønsker en beslutningssag om søskendegaranti.

Resumé

Intet